

ČR - OKRESNÍ SOUD V KUTNÉ HOŘE
nám. Národního odboje 58, 284 35 Kutná Hora

tel.: 327 533 500, fax: 257 005 056, email: podatelna@osoud.kha.justice.cz
IDDS: 45eabx9, IČO: 00024538

NAŠE ZNAČKA: 26 Si 14/2022
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Kristina Pišteková, DiS.
DNE: 2. února 2022

[REDAKCE]
k rukám [REDAKCE], [REDAKCE]
[REDAKCE]
[REDAKCE]

Sdělení k žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážená paní magistro,

k Vaší žádosti ze dne 17. ledna 2022, v příloze tohoto přípisu, zasílám anonymizované rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 30. března 2021 č.j. 9 C 262/2013-393 a rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 1. července 2021 č.j. 28 Co 142/2021-415, s vyznačenými doložkami právní moci.

S pozdravem

Kristina Pišteková, DiS.
+420 327 533 581
sekretariát Okresního soudu v Kutné Hoře

Příloha: dle textu

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Kutné Hoře rozhodl samosoudcem Mgr. Jindřichem Křížem ve věci

žalobce: **M P**, narozený **[redacted]**
bytem **[redacted]**
zastoupený advokátem JUDr. Vladimírem Škrétou
sídlem U Soudu 363/10, 460 01 Liberec II

proti

žalované: **J K**, narozená **[redacted]**
bytem **[redacted]**
zastoupená advokátem Mgr. Janem Růžičkou
sídlem Pekařská 1004/26, 602 00 Brno

o zaplacení 700 000 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 512 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 512 000 Kč od 24. 9. 2013 do zaplacení.
- II. Řízení se co do částky 188 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 700 000 Kč od 8. 9. 2010 do 23. 9. 2013, se zákonným úrokem z prodlení z částky 188 000 Kč od 24. 9. 2013 do zaplacení, zastavuje.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 54 971,70 Kč.
- IV. Žalobci se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 6 016 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 5. 9. 2013 domáhal zaplacení žalované částky s tím, že se žalovanou a O [redacted] K [redacted], narozeným [redacted], zemřelým [redacted] (dále též „manžel žalované“), proti němuž bylo řízení zastaveno usnesením zdejšího soudu ze dne 31. 10. 2016, č. j. 9 C 262/2013-173, uzavřel dne 7. 6. 2010 smlouvu o půjčce na částku 700 000 Kč, kterou žalované a jejímu manželovi poskytl. Pro případ neuhrazení půjčky s žalovanou a jejím manželem uzavřel dne 7. 6. 2010 též kupní smlouvu k nemovitostem v jejich vlastnictví, a to k pozemku parc. č. st. [redacted] a na něm stojící stavbě č. p. [redacted] a k pozemku parc. č. [redacted], oběma zapsaným v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště [redacted], pro obec [redacted] a katastrální území [redacted] (dále též „předmětné nemovitosti“). Půjčka se stala splatnou dne 7. 9. 2010, přičemž žalovanou dosud nebylo ničeho uhrazeno a od 8. 9. 2010 je se zaplacením dlužné částky v prodlení. Jelikož nebyla půjčka splacena, podal žalobce v souladu s uzavřenou smlouvou u příslušného katastrálního úřadu návrh na vklad vlastnického práva k předmětným nemovitostem. Žalobu v této věci pak podal z procesní opatrnosti s ohledem na případný běh promlčecí lhůty, neboť nebylo postaveno najisto, kdo je vlastníkem předmětných nemovitostí, což je patrné i z probíhajícího řízení u zdejšího soudu pod sp. zn. [redacted].
2. Žalobce pak vzal v průběhu řízení žalobu co do částky 188 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 700 000 Kč od 8. 9. 2010 do 23. 9. 2013 a se zákonným úrokem z prodlení z částky 188 000 Kč od 24. 9. 2013 do zaplacení zpět.
3. Žalovaná nárok uplatněný žalobcem neuznala, neboť pohledávka žalobce z uvedené smlouvy o půjčce zanikla započtením na kupní cenu nemovitostí, což měl ostatně žalobce v postavení svědka potvrdit i v řízení o určení vlastnického práva k předmětným nemovitostem vedeným u zdejšího soudu pod sp. zn. [redacted], které bylo zahájeno proti matce žalobce, na kterou v mezidobí žalobce předmětné nemovitosti převedl. Vzhledem k zavrženíhodnému chování žalobce je třeba upozornit, že i v případě jeho úspěchu ve věci mu nebude možné přiznat příslušenství pohledávky a náhradu nákladů řízení. Kromě uvedeného byla žalovanou dále uplatněna námitka promlčení žalobcovu nároku, neboť subjektivní lhůta uplynula dnem 7. 6. 2012 stran částky 30 000 Kč, popř. dnem 22. 6. 2012 stran částky 482 000 Kč.
4. Soud vzal v souladu s ustanovením § 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), za své nesporné tvrzení účastníků, které učinili při soudním jednání, že žalobce žalované ze smlouvy o půjčce vyplatil žalované straně částku v celkové výši 512 000 Kč, z níž částka 30 000 Kč byla žalovaným vyplacena v den podpisu smlouvy přímo jim a částka 482 000 Kč byla předána do advokátní úschovy Mgr. Michala Vogela s tím, že dne 22. 6. 2010 byla tato vyplacena společnosti Úvěrový servis, s.r.o., která byla věřitelem žalované a jejího manžela.
5. Soud provedl důkazy listinami, které strany předložily k prokázání svých tvrzení (§ 120 odst. 1 o. s. ř.), účastníci provedení dalších důkazů nenavrhovali a potřeba provedení jiných důkazů v řízení nevyšla najevo. Z provedených důkazů soud zjistil následující skutečnosti:
6. Dne 7. 6. 2010 byla mezi žalobcem na jedné straně a žalovanou a jejím manželem na straně druhé uzavřena smlouva o zápůjčce na částku 700 000 Kč (prokázáno *bodem I. 1 smlouvy o půjčce ze dne 7. 6. 2010*). Žalovaná a její manžel se zavázali poskytnuté peněžní prostředky vrátit do 7. 9. 2010 a pro případ nesplnění této povinnosti bylo mezi stranami ujednáno, že žalobce bude oprávněn podat ke katastru nemovitostí návrh na zápis vlastnického k předmětným nemovitostem dle kupní smlouvy uzavřené mezi tentýž stranami téhož dne. Vznikem vlastnického práva žalobce k předmětným nemovitostem by mělo dojít k započtení kupní ceny, jež byla sjednána ve stejné výši, proti pohledávce žalobce vůči žalované straně (prokázáno *bodem I. 4 smlouvy o půjčce ze dne 7. 6. 2010*). V návaznosti na uvedenou smlouvu byla téhož dne uzavřena i zmíněná kupní smlouva, v níž žalovaná a její manžel žalobci prodali za kupní cenu 700 000 Kč předmětné nemovitost (prokázáno

bodem třetím kupní smlouvy ze dne 7. 6. 2010). V kupní smlouvě bylo odkázáno na výše uvedenou smlouvu o půjčce s tím, že pokud nedojde k úhradě půjčky do dne její splatnosti, žalobce kupní cenu uhradí právě zápočtem uvedené pohledávky (prokázáno *bodem čtvrtým kupní smlouvy ze dne 7. 6. 2010*). Zápočtem učiněným dnem 8. 9. 2010 byl žalobcem proveden zápočet jeho pohledávky vůči žalované straně proti kupní ceně, s čímž žalovaní v písemné formě projevíli souhlas (prokázáno *listinou jednostranný zápočet ze dne 8. 9. 2010*).

7. Výše uvedený popis událostí odpovídá i výpovědi žalobce v postavení svědka ve věci uvedené u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] (prokázáno *protokolem z jednání ze dne [REDAKCE]*), které bylo zahájeno na návrh žalované a jejího manžela žalobou ze dne [REDAKCE] (prokázáno *žalobou ze spisu zdejšího soudu sp. zn. [REDAKCE]*).
8. Dne 17. 6. 2010 byla z bankovního účtu žalobce provedena platba ve výši 482 000 Kč (prokázáno *výpisem z účtu*), z obsahu příjmového pokladního dokladu soud nečinil žádná skutková zjištění, neboť účastníci pravdivost jeho obsahu vyvrátili jejich nespornými tvrzeními.
9. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne [REDAKCE], č. j. [REDAKCE], ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne [REDAKCE], sp. zn. [REDAKCE], byl žalobce uznán vinným mj. tím jednáním, že v úmyslu získat levně nemovitost se žalovanou a jejím manželem uzavřel smlouvu o půjčce částky 700 000 Kč, z níž byla částka 482 000 Kč použita na uhrazení dluhu žalované a jejího manžela u společnosti Úvěrový servis s.r.o., přičemž ze zbylé finanční hotovosti 218 000 Kč byla žalované a jejímu manželovi vyplacena pouze částka 30 000 Kč, přičemž k zajištění půjčky dále žalobce s jmenovanými uzavřel zástavní a kupní smlouvu na předmětné nemovitosti v hodnotě nejméně 1 000 000 Kč za kupní cenu 700 000 Kč, přestože žalovaná a její manžel neměli v úmyslu předmětné nemovitosti prodat, čímž následně žalobce po nesplacení půjčky a jejím zápočtu na kupní cenu získal majetkový prospěch ve výši 488 000 Kč, neboť do katastru nemovitostí nechal k předmětným nemovitostem zapsat své vlastnické právo, čímž se dopustil přečinu lichvy podle § 218 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku (prokázáno *citovanými rozhodnutími v trestní věci žalobce*).
10. Elektronický platební rozkaz vydaný v této věci byl žalované doručen dne 20. 9. 2013 a jejímu manželovi dne 19. 9. 2013 (prokázáno *doručenkami k elektronickému platebnímu rozkazu sp. zn. [REDAKCE]*).
11. Na základě provedeného dokazování tak soud dospěl ke skutkovému závěru, že žalobce uzavřel s žalovanou a jejím manželem smlouvu o půjčce částky 700 000 Kč, přičemž jim žalobce poskytl pouze částku 512 000 Kč. Za účelem zajištění pohledávky žalobce spolu s uvedenou smlouvou o půjčce dále s protistranou uzavřel kupní smlouvu na předmětné nemovitosti, a to za kupní cenu rovnající se půjčce dle uzavřené smlouvy, která měla být v případě nesplnění závazků žalované strany uhrazena právě zápočtem žalobcovy pohledávky vyplývající ze smlouvy o půjčce. Pro toto a další obdobná jednání byl žalobce uznán vinným spácháním přečinu lichvy. Nutno dodat, že mezi účastníky řízení v zásadě nebylo sporu o skutkovém stavu, ale shoda mezi nimi nepanovala stran právního náhledu na věc.
12. Po právní stránce soud vztah účastníků při aplikaci ustanovení § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), posuzoval dle právní úpravy účinné ke dni uzavření shora uvedených smluv, tedy dle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“).
13. Podle § 39 obč. zák. je neplatný právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.
14. Podle § 451 odst. 1, 2 obč. zák. musí obohacení vydat, kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí. Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.

15. Podle § 454 obč. zák. se bezdůvodně obohatil i ten, za něž bylo plněno, co po právu měl plnit sám.
16. Podle § 456 obč. zák. se předmět bezdůvodného obohacení musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Nelze-li toho, na jehož úkor byl získán, zjistit, musí se vydat státu.
17. Podle § 457 obč. zák. je-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena, je každý z účastníků povinen vrátit druhému vše, co podle ní dostal.
18. Podle § 107 odst. 1, 2, 3 se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. Jsou-li účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy povinni vzájemně si vrátit vše, co podle ní dostali, přihlédne soud k námitce promlčení jen tehdy, jestliže by i druhý účastník mohl promlčení namítat.
19. V projednávané věci soud učinil závěr, že kupní smlouva uzavřená mezi žalobcem a žalovanou stranou k předmětným nemovitostem dne 7. 6. 2010 je smlouvou neplatnou. Při posouzení tohoto závěru byl soud v souladu s ustanovením § 135 odst. 1 o. s. ř. vázán zjištěními z pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne [REDAKCE], č. j. [REDAKCE], že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal. Ačkoliv nebyla v obč. zák. lichovní smlouva nijak definována, dle ustálené judikatury se jednalo o smlouvu, kterou smluvní strana uzavřela zneužívaje něčí nezkušenosti, tísně, rozumové slabosti nebo něčího rozrušení, přičemž sobě nebo třetí osobě dala poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota byla k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru. Lze jen doplnit, že tato definice lichvy byla později převzata do právní úpravy o. z. účinného od 1. 1. 2014. O lichovní smlouvu dle občanského práva se jednalo v případech, kdy jednající osoba z okolností věci věděla nebo musela vědět, že protistrana je postižena některou ze shora uvedených okolností. Lichovní smlouvy jsou absolutně neplatné (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1993/2001). V trestním řízení vedeném proti žalobci bylo prokázáno, že žalobce pro sebe získal majetek v hodnotě nejméně 1 000 000 Kč za jím poskytnuté protiplnění v celkové částce 512 000 Kč. Sám žalobce nemohl nijak popírat, že si byl vědom nepříznivé majetkové situace žalované strany, když tato byla dlužna svému věřiteli, společnosti Úvěrový servis s.r.o., částku ve výši 482 000 Kč. To totiž vyplývalo mj. i z té skutečnosti, že podstatnou část svého plnění (právě částku 482 000 Kč) žalobce neposkytl přímo žalované straně, ale Mgr. Michalovi Vogelovi, jehož prostřednictvím pohledávku společnosti Úvěrový servis s.r.o. vůči žalované straně uspokojil. Žalobce si tedy musel být vědom finanční tísně žalované strany a výše popsáním způsobem jí „pomohl“, za což následně od žalované strany získal plnění v minimálně dvojnásobné výši plnění jím poskytnutého. Žalobce pak nemohl rozumně očekávat, že žalovaná strana bude schopna ve sjednané šibeniční lhůtě svému celému závazku se smlouvy o půjčce dostat, a proto si musel být vědom toho, že jím poskytnutá půjčka je de facto kupní cenou za předmětné nemovitosti. Takovým jednáním tedy naplnil shora uvedené znaky lichvy. Nutno dodat, že dle shora citovaného rozsudku Nejvyššího soudu se nevyžaduje, aby bylo takové jednání rovněž v trestním řízení označeno za trestný čin. Jelikož v tomto případě jednání žalobce v trestním řízení, v němž se uplatňuje princip *ultima ratio* - tedy že trestněprávní odpovědnost lze uplatňovat až v případech, kde nepostačuje uplatnit odpovědnost dle jiných právních předpisů, za trestný čin označeno bylo, nemůže být pak v projednávané věci pochyb o tom, že kupní smlouva z pohledu občanského práva naplňuje všechny znaky lichovní smlouvy a doplňuje tak učiněná zjištění. Kupní smlouva je tak v rozporu s dobrými mravy, tedy smlouvu neplatnou ve smyslu § 39 obč. zák.
20. Za takové situace tedy nemohlo dojít k platnému započtení kupní ceny z uvedené kupní smlouvy proti pohledávce žalobce vůči žalované straně ze smlouvy o půjčce. Jelikož je kupní smlouva neplatná, nemohl soud dospět k jinému závěru, než že v takovém případě bylo žalobcem plněno 482 000 Kč na dluh, který nepostihoval jeho majetkovou sféru, nýbrž žalovanou stranu, a dále jím bylo plněno 30 000 Kč přímo žalované straně, aniž by za to žalovaný obdržel jakékoliv protiplnění.

Žalovaná se tedy obohatila tím, že za ni žalobce plnil, co měla po právu jako dlužník společnosti Úvěrový servis s.r.o. jmenované plnit sama, a dále jí žalobce poskytl plnění ve výši 30 000 Kč bez právního důvodu.

21. Soud se pak neztotožnil s námitkou promlčení žalobcova nároku, kterou žalovaná uplatnila. Ani případné uplynutí objektivní či subjektivní lhůty pro uplatnění nároku ve smyslu ustanovení § 107 odst. 1, 2 obč. zák. by v projednávané věci nemohlo mít význam pro jeho promlčení. Jak soud nastínil již výše, obě uzavřené smlouvy mezi účastníky jsou dosti provázané a lze mít nepochybně za to, že sám žalobce poskytnutou půjčku považoval vzhledem k solventnosti žalované strany a smluvním ujednáním za kupní cenu za předmětné nemovitosti. Provázanost obou smluv pak byla naplněna právě tím, že žalobce skutečně svou pohledávku plynoucí ze smlouvy o půjčce započítal proti kupní ceně, kterou byl dle kupní smlouvy povinen uhradit. Nastíněná situace, kdy se půjčka stala fakticky kupní cenou, nemohla vést k promlčení žalobcova nároku, neboť jsou-li si smluvní strany z neplatné smlouvy vrátit vše, co podle ní dostali, soud může podle shora citovaného ustanovení § 107 odst. 3 obč. zák. k námitce promlčení přihlídnout jen tehdy, pokud by promlčení mohl namítat i druhý účastník. Citované ustanovení pamatuje na vztahy typické právě pro smlouvy, jejichž předmětem je převod vlastnického práva za protiplnění. Za situací, kdy se např. promlčuje nárok na vrácení kupní ceny, zatímco nárok na vydání věci z titulu nepromlčitelného vlastnického práva nikoliv, by byli prodávající ze zrušených a neplatných smluv proti kupující straně zvýhodněni, neboť by kdykoli byli oprávněni uplatnit své vlastnické právo k prodané věci, přičemž sami by s ohledem na běh času nebyli po uplynutí určité doby zatíženi povinností vrátit druhé straně její plnění. Ustanovení § 107 odst. 3 obč. zák. tedy soud aplikoval i v projednávané věci, neboť za situace, kdy nemohlo dojít k promlčení vlastnického práva žalované k předmětným nemovitostem a žalobce zároveň není oprávněn promlčení namítat, nemůže soud přihlídnout ani k námitce promlčení uplatněné žalovanou.
22. Soud proto podle § 451 odst. 2 obč. zák. (30 000 Kč) a § 454 obč. zák. (482 000 Kč) uložil žalované povinnost zaplatit žalobci celkovou částku 512 000 Kč s úrokem z prodlení podle § 517 odst. 2 obč. zák. ve výši podle § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb.
23. Ohledně částky 188 000 Kč včetně úroku specifikovaného ve výroku II. tohoto rozsudku soud řízení podle 96 odst. 2 o. s. ř. zastavil, neboť žalobce učinil dispoziční úkon s předmětem řízení, kterým vzal žalobu v rozsahu výše uvedeném zpět.
24. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 142 odst. 2 o. s. ř. dle poměrného úspěchu ve věci. Ačkoliv žalobcem nebyla před zahájením řízení žalované straně zaslána předžalobní výzva ve smyslu § 142a o. s. ř., soud mu náhradu nákladů řízení přiznal, neboť absence takové výzvy v zásadě není důvodem pro nepřiznání náhrady nákladů řízení v případech, kdy žalovaná strana ani po doručení žaloby nezaplatí nebo jinak nepřivodí zánik dluhu. Není-li dlužník ochoten či schopen existující dluh splnit ve lhůtě předpokládané § 142a o. s. ř., není důvod sankcionovat absenci této výzvy (srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 2620/2014). Žalobce byl v řízení plně úspěšný a náleží mu plná náhrada účelně vynaložených nákladů řízení a náhrady za daň z přidané hodnoty, jelikož všichni advokáti žalobce, kteří v tomto řízení vykonali účtovaný úkon právní služby, byli plátcí této daně. Konkrétně má žalobce nárok na náhradu částky:
 - 20 480 Kč (nevrácená část zaplaceného soudního poplatku),
 - Advokát žalobce učinil v řízení celkem osm úkonů právní služby: příprava a převzetí zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a/; vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, dále jen „a.t.“), návrh ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d/ a.t.), podání ve věci samé ze dne 18. 2. 2014 (§ 11 odst. 1 písm. d/ a.t.), účast na jednání při, kterých došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí dne 25. 6. 2014 a 18. 3. 2015 (§ 11 odst. 2 písm. f/ a.t.), odvolání proti usnesení o přerušení řízení ze dne 7. 8. 2014 (§ 11 odst. 2 písm. c/ a.t.), částečné zpětvzetí žaloby ze dne 14. 12. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. d/ a.t.), účast na jednání soudu dne 23. 3. 2021 (§ 11 odst. 1 písm. g/ a.t.),

- Mimosmluvní odměna za pět úkonů právní služby (příprava a zpětvzetí zastoupení, žaloba, podání ve věci samé ze dne 18. 2. 2014, částečné zpětvzetí žaloby, účast na jednání soudu dne 23. 3. 2021) z částky 700 000 Kč činí 5 x 11 100 Kč (§ 7 bod 6. a.t.),
 - Mimosmluvní odměna za tři úkony právní služby ve výši jedné poloviny (2x účast na jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí, odvolání ze dne 7. 8. 2014) z částky 700 000 Kč činí 3 x 5 550 Kč (§ 7 bod 6. a.t.),
 - Paušální náhrada hotových výdajů advokáta činí 8 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., a.t.).
- 4 610,23 Kč - náhrada za jízdu osobním automobilem tov. zn. ■■■■■ reg. zn. ■■■■■, v roce 2014 při cestě Liberec - Kutná Hora a zpět (jednání před soudem dne 25. 6. 2014) o celkové vzdálenosti 240 Km, při ceně 35,70 Kč za litr pohonných hmot a náhrady 3,70 Kč za kilometr dle vyhlášky č. 435/2013 Sb., za jízdu tentýž automobilem v roce 2015 při cestě Liberec - Kutná Hora a zpět (jednání před soudem dne 18. 3. 2015) o celkové vzdálenosti 240 Km, při ceně 35,90 Kč za litr pohonných hmot a náhrady 3,70 Kč za kilometr dle vyhlášky č. 328/2014 Sb., a za jízdu tentýž automobilem v roce 2021 při cestě Liberec - Kutná Hora a zpět (jednání před soudem dne 23. 3. 2021) o celkové vzdálenosti 240 Km, při ceně 27,80 Kč za litr pohonných hmot a náhrady 4,40 Kč za kilometr dle vyhlášky č. 589/2020 Sb.,
 - 2 400 Kč - náhrada za promeškaný čas advokáta strávený cestou do místa úkonu v celkové délce 24 započatých půlhodin (dle § 14 odst. 1 písm. a/, odst. 3 adv. tarifu),
 - 17 096,148 Kč - náhrada za 21% daň z přidané hodnoty z výše uvedených položek (kromě soudního poplatku) podle § 137 odst. 3 o. s. ř.

V případě plného úspěchu ve věci by tak měl žalobce právo na náhradu nákladů řízení v částce 118 986,37 Kč. Žalobce byl v řízení vedeném pro částku 700 000 Kč úspěšný pouze co do částky ve výši 512 000 Kč; měl tedy úspěch v rozsahu 73,1 % z předmětu, žalovaná pak měla úspěch v rozsahu 26,9 % z předmětu řízení. Žalobci tak vzniklo právo na náhradu 46,2 % (73,1 % - 26,9 %) z jím vynaložených nákladů řízení, tedy částky 54 971,70 Kč, jíž je žalovaná povinna uhradit k rukám zástupce žalobce ve standardní třídní lhůtě k plnění s počátkem běhu od právní moci rozsudku (§ 149 odst. 1, § 160 odst. 1 o. s. ř.).

25. O vrácení části zaplaceného soudního poplatku, jež odpovídá výši soudního poplatku z částky 188 000 Kč snížené o 20 %, soud rozhodl v souladu s ustanoveními § 6a odst. 3 a § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Zjevnou nesprávnost v počtech, pokud jde o výši vráceného soudního poplatku, soud opravil dle § 164 o. s. ř. opravným usnesením, které bylo zpracováno do písemného vyhotovení tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím Okresního soudu v Kutné Hoře.

Nesplní-li povinný dobrovolně to, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce.

Kutná Hora 30. března 2021

Mgr. Jindřich Kríž v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Hana Králová, DiS.

Toto rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím Krajského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2021 č. j. 28 Co 142/2021-415 nabylo ve výroku II. a IV. právní moci dne 10. 5. 2021, ve výroku IV. vykonatelnosti dne 14. 5. 2021. Připojení doložky provedla dne 1. 2. 2022 Kristina Pišteková, DiS.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marty Štolbové a soudkyně Mgr. Šárky Hájkové a Mgr. Aleny Zemkové ve věci

žalobce: M. P., narozen
bytem
zastoupen advokátem JUDr. Vladimírem Škrétou
sídlem U Soudu 363/10, 460 01 Liberec II

proti
žalované: J. K., narozena
bytem
zastoupena advokátem Mgr. Janem Růžičkou
sídlem Pekařská 1004/26, 602 00 Brno

o zaplacení 700 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 30. 3. 2021, č. j. 9 C 262/2013-393,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku I. **mění** tak, že se žaloba o povinnost žalované zaplatit žalobci 512 000 Kč se 7,75% ročním úrokem od 24. 9. 2013 do zaplacení **zamítá**.

II. Žalobce je **povinen** nahradit žalované na nákladech řízení před soudem prvního stupně 85 657 Kč a náklady odvolacího řízení ve výši 17 140 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám České republiky - Okresního soudu v Kutné Hoře.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Kutné Hoře rozsudkem ze dne 30. 3. 2021, č. j. 9 C 262/2013-393, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 512 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně od 24. 9. 2013 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zastavil řízení do částky 188 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 700 000 Kč od 8. 9. 2010 do 23. 9. 2013 a z částky 188 000 Kč od 24. 9. 2013 do zaplacení (výrok II.), žalované uložil povinnost nahradit žalobci k rukám jeho zástupce do tří dnů od právní moci rozsudku na nákladech řízení 54 971,70 Kč (výrok III.) a rozhodl o vrácení žalobci části zaplaceného soudního poplatku ve výši 6 016 Kč (výrok IV.).
2. Soud prvního stupně vyšel ze skutkového stavu, že žalobce uzavřel s žalovanou a jejím manželem dne 7. 6. 2010 smlouvu o půjčce částky 700 000 Kč, přičemž jim žalobce podle ní poskytl pouze částku 512 000 Kč (dne 7. 6. 2010 částku 30 000 Kč a dne 22. 6. 2010 částku 482 000 Kč). Za účelem zajištění pohledávky žalobce spolu s uvedenou smlouvou o půjčce s protistranou uzavřel dne 7. 6. 2010 kupní smlouvu na nemovité věci ve vlastnictví žalované a jejího manžela za kupní cenu ve výši 700 000 Kč, která měla být v případě nesplnění závazků žalované uhrazena zápočtem žalobcovy pohledávky vyplývající ze smlouvy o půjčce. Pro toto a další obdobná jednání byl žalobce uznán vinným spácháním přečinu lichvy.
3. Smlouvu o půjčce a kupní smlouvu posoudil s ohledem na datum jejich uzavření soud prvního stupně za použití § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), podle § 39, § 107, § 451, § 454, § 456, § 457 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), a uzavřel, že kupní smlouva uzavřená dne 7. 6. 2010 je smlouvou absolutně neplatnou podle § 39 obč. zák., neboť jde o smlouvu lichevní. Žalobce podle ní získal majetek v hodnotě nejméně 1 000 000 Kč za jím poskytnuté protiplnění v celkové výši 512 000 Kč, přičemž si byl vědom finanční tísně prodávajících, kteří dlužili svému věřiteli, společnosti Úvěrový servis s.r.o., částku 482 000 Kč, a nemohl očekávat, že prodávající budou schopni ve sjednané šibeniční lhůtě svému závazku se smlouvy o půjčce dostát; musel si být vědom, že jím poskytnutá půjčka je de facto kupní cenou za nemovité věci. Za uvedené jednání byl odsouzen. Za takové situace nemohlo dojít k platnému započtení kupní ceny proti pohledávce žalobce ze smlouvy o půjčce. Podle neplatné smlouvy bylo žalobcem plněno 512 000 Kč a žalovaná se obohatila tím, že za ni žalobce plnil, co měla po právu jako dlužník společnosti Úvěrový servis s.r.o. plnit sama (482 000 Kč), a dále jí žalobce poskytl plnění ve výši 30 000 Kč bez právního důvodu. Námitku promlčení uplatněnou žalovanou neshledal důvodnou s odkazem na § 107 odst. 3 obč. zák., neboť obě účastníky uzavřené smlouvy byly provázané a žalobce poskytnutou půjčku považoval vzhledem k solventnosti žalované a jejího manžela za kupní cenu za nemovité věci. Jestliže nemohlo dojít k promlčení vlastnického práva žalované k nemovitým věcem, nemůže soud přihlídnout k námitce promlčení uplatněné žalovanou. Ohledně částky 188 000 Kč příslušenstvím bylo řízení ke zpětvzetí části žaloby zastaveno.
4. Podle § 142 odst. 2 o. s. ř. přisoudil soud prvního stupně více úspěšnému žalobci poměrnou část (46,2%) nákladů řízení, které tvoří soudní poplatek za žalobu, a náklady za zastoupení advokátem (odměna, náhrada hotových výdajů, náhrada cestovního a za promeškaný čas a náhrada za 21% daň z přidané hodnoty z výše uvedených položek, kromě soudního poplatku). Podle § 6a odst. 3 a § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, vrátil soud prvního stupně žalobci část zaplaceného soudního poplatku, jež odpovídá jeho výši z částky 188 000 Kč, sníženou o 20%.
5. Proti tomuto rozsudku, pouze proti jeho výrokům I. a III., podala včas odvolání žalovaná, která se domáhá jeho změny v napadené části tak, že žaloba o zaplacení částky 512 000 Kč s příslušenstvím bude zamítnuta, případně v této části bude rozsudek soudu prvního stupně

zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Soudu prvního stupně vytýká nesprávné právní posouzení věci. Použití § 107 odst. 3 obč. zák. není pro daný případ přílehavé, neboť žalovaná nenamítala promlčení nároku z kupní smlouvy, ale nároku z neplatné smlouvy o půjčce, když u tohoto smluvního typu není dána jakákoliv vzájemnost plnění. Rozhodnutí soudu je extrémně nespravedlivé vůči žalované, která má být zavázána zaplatit žalobci bezdůvodné obohacení, aniž on by byl povinen vrátit jí nemovité věci, o které ji trestnou činností připravil, přitom mu nic nebrání v tom, aby se domáhal vrácení kupní ceny. Soud prvního stupně se nezabýval rozporem uplatněného nároku žalobce s dobrými mravy a nepoctivostí jeho jednání, když získal prospěch ze své nezákonné činnosti, přičemž zneužil důvěry a určité nezkušenosti žalované a jejího manžela a nemovité věci jí dosud nevrátil. Přesto mu soud prvního stupně v rozporu s § 6 odst. 2 o. z. přisoudil příslušenství z žalované částky a umožnil mu tak zhodnotit jeho prostředky investované do spáchání trestné činnosti. Protože se s touto námitkou soud prvního stupně nevypořádal, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

6. Žalobce ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně, který považuje za věcně správný. Byť má za to, že podle smlouvy o půjčce poskytl žalované a jejímu manželovi více, žalobu nakonec omezil na částku, která je jako poskytnutá mezi účastníky nesporná. Nárok žalobce není promlčen, v tomto směru souhlasí s argumentací soudu prvního stupně. Nesouhlasí s námitkou žalované o nemravnosti příslušenství, neboť není jeho chybou, že žalovaná půjčenou částku nezaplatila.
7. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadené části, jakož i řízení, které mu předcházelo, podle § 212 a § 212a odst. 1, odst. 5 občanského soudního řádu v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) a odvolání žalované shledal důvodným. Ve výrocích II. a IV. již rozsudek nabyl právní moci.
8. Odvolací soud má za to, že rozsudek soudu prvního stupně má veškeré náležitosti požadované § 157 odst. 2 o. s. ř., přičemž je z něho zejména zřejmé, jaké skutkové závěry, z jakých skutkových zjištění soud prvního stupně učinil a jak věc právně posoudil. Pokud se nevypořádal s ojedinělou námitkou žalované ohledně přisouzení příslušenství a náhrady nákladů řízení žalobci v rozporu s dobrými mravy, není to důvod pro zrušení rozsudku soudu prvního stupně a vrácení mu věci k dalšímu řízení, když s touto námitkou by se vypořádal odvolací soud, pokud by neučinil jiný právní závěr ohledně promlčení v žalobě uplatněného nároku žalobce.
9. Odvolací soud souhlasí se skutkovými závěry soudu prvního stupně, a pro stručnost na ně odkazuje.
10. Zopakoval podle § 213 odst. 2 o. s. ř. dokazování rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne [redacted], č. j. [redacted], a smlouvou o půjčce ze dne 7. 6. 2010, z nichž zjistil:
11. Z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne [redacted], č. j. [redacted], že žalobce byl uznán vinným, že vědom si skutečnosti, že poškození nejsou schopni splácet své splatné závazky a hrozí jim, že přijdou o své nemovité věci v důsledku prodeje zástavy nebo exekucí prodejem nemovitých věcí, sjednával s nimi smlouvy o půjčkách ke splacení jejich závazků, přičemž půjčka byla sjednávána záměrně ve výrazně vyšší výši, než byla potřeba poškozených, se zajištěním jednak zástavním právem k nemovitým věcem, jednak i kupní smlouvou o prodeji nemovitých věcí za kupní cenu ve výši sjednané půjčky, která však byla výrazně nižší, než obvyklá cena nemovitých věcí, s velmi krátkou dobou splatnosti, když poškození nebyli schopni získat finanční prostředky na její splacení, přičemž reálně byla půjčka poskytnuta i v nižší výši, než bylo písemně sjednáno, a po marném uplynutí lhůty splatnosti

nechal zapsat své vlastnické právo k nemovitým věcem do katastru nemovitostí, nebo s poškozenými uzavřel pouze kupní smlouvu o prodeji nemovitých věcí za výrazně nižší než obvyklou cenu zneužívaje jejich finanční tísně, pro kterou jim hrozil prodej nemovitých věcí v exekuci nebo z důvodu zástavního práva pro závazky, které nebyly schopni řádně splatit, a takto dne 7. 6. 2010 v úmyslu získat levně nemovité věci uzavřel smlouvu o půjčce ve výši 700 000 Kč s O [redacted] a J [redacted] K [redacted] na uhrazení dluhu z titulu půjčky ve výši 482 000 Kč u společnosti Úvěrový servis s.r.o., zbytek finanční hotovosti ve výši 218 000 Kč měl být vyplacen v den podpisu smlouvy o půjčce, ale vyplaceno bylo jen 30 000 Kč, k zajištění půjčky dne 7. 6. 2010 uzavřel s poškozenými smlouvu o zřízení zástavního práva k nemovitým věcem a současně i kupní smlouvu o jejich prodeji a návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, a to nemovitých věcí zapsaných na LV [redacted] v k. ú. [redacted] [redacted] v hodnotě nejméně ve výši 1 000 000 Kč za kupní cenu 700 000 Kč, přestože poškození neměli v úmyslu nemovité věci v žádném případě prodat; po nesplacení půjčky v písemně sjednané výši a jejím zápočtu na kupní cenu nechal zapsat své vlastnické právo do katastru nemovitostí, čímž získal prospěch ve výši 488 000 Kč. Uznán vinným byl žalobce i dalšími čtyřmi obdobnými skutky, ve všech shledal soud přečin lichvy podle § 218 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Podle § 226 písm. b) trestního řádu byl zproštěn obžaloby pro pět dalších skutků.

12. Ze smlouvy o půjčce uzavřené žalobcem jako věřitelem a žalovanou a O [redacted] K [redacted] jako dlužníky dne 7. 6. 2010, že smlouvou o půjčce přenechává věřitel dlužníkovi 700 000 Kč s tím, že půjčka bude vyplacena tak, že při podpisu smlouvy obdržel dlužník 218 000 Kč a 482 000 Kč bude uhrazeno do advokátní úschovy za účelem úhrady smlouvy o půjčce ze dne 13. 4. 2010 s Úvěrovým servisem s.r.o. Dlužník se zavázal zaplatit nejpozději do 7. 9. 2010 a v případě, že tak neučiní, je věřitel oprávněn podat na katastr nemovitostí návrh na zapsání skutečností vyplývajících z kupní smlouvy, kterou téhož dne ohledně nemovitých věcí zapsaných na LV [redacted] pro k.ú. [redacted] [redacted], obec [redacted], účastníci uzavřeli a vznikem vlastnického práva k uvedeným nemovitým věcem dojde k uhrazení půjčky zápočtem, neboť byla sjednána stejná kupní cena. V případě, že by půjčka řádně a včas uhrazena nebyla, předal by věřitel dlužníkovi kupní smlouvu, včetně návrhu na vklad. K zajištění půjčky se dlužníci zavázali podepsat téhož dne zástavní smlouvu na částku 700 000 Kč.
13. Odvolací soud nedoplnil dokazování dalšími účastníky navrženými důkazy (výzva k vyklizení nemovitých věcí, potvrzení o správě pozůstalosti po matce žalobce, žaloba a vyjádření k žalobě ve věci Okresního soudu v Kutné Hoře sp. zn. [redacted], listiny vztahující se k probíhajícímu trestnímu řízení, jehož výsledkem byl rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ve věci sp. zn. [redacted], e-mailová korespondence, návrh dohody o narovnání, rozhodnutí o umístění původně žalovaného O [redacted] K [redacted] do ústavu, stížnost na zástupce žalované a její vyřízení Českou advokátní komorou, oznámení a úmrtní list O [redacted] K [redacted] a vyrozumění o způsobu skončení dědického řízení po něm) pro nadbytečnost, neboť skutkový stav pro rozhodnutí ve věci byl dostatečně zjištěn, a pro nevýznamnost.
14. Podle § 451 obč. zák. kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat (odst. 1). Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů (odst. 2).
15. Podle § 457 obč. zák. je-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena, je každý z účastníků povinen vrátit druhému vše, co podle ní dostal.
16. Podle § 107 obč. zák. se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor

obohatit (odst. 1). Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo (odst. 2). Jsou-li účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy povinni vzájemně si vrátit vše, co podle ní dostali, přihlédne soud k námitce promlčení jen tehdy, jestliže by i druhý účastník mohl promlčení namítat (odst. 3).

17. Soud prvního stupně vzhledem k tomu, že smlouva o půjčce i kupní smlouva byly uzavřeny dne 7. 6. 2010, posuzoval promlčení nároku žalobce na vrácení půjčené částky správně za použití § 3036 o. z. podle § 101 a násl. obč. zák. Odvolací soud souhlasí i s ostatními právními závěry soudu prvního stupně, vyjma závěru o použitelnosti § 107 odst. 3 obč. zák., a i na ně pro stručnost odkazuje.
18. Odvolací soud považuje za absolutně neplatnou pro rozpor s dobrými mravy a pro rozpor se zákonem podle § 39 obč. zák. (viz odsuzující rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci) i smlouvu o půjčce uzavřenou žalobcem jako věřitelem a žalovanou a jejím manželem jako dlužníky dne 7. 6. 2010, když smlouva o půjčce, stejně jako kupní smlouva uzavřená téhož dne, byly navzájem provázané. Nebýt smlouvy o půjčce, nebyl by důvod uzavírat kupní smlouvu. Smlouva o půjčce tak byla zneužita k tomu, aby žalovaná a její manžel souhlasili s uzavřením pro ně nevýhodné kupní smlouvy, podle níž by žalobce během pouhých tří měsíců od půjčení peněz získal bez dalšího do svého výlučného vlastnictví nemovité věci žalované a jejího manžela, které užívali k bydlení a nechtěli je prodat. Účelem obou smluv tedy bylo, aby žalobce využívajíc důvěry a zadlužení žalované a jejího manžela u Úvěrového servisu s.r.o. získal jejich nemovité věci pro něho za velmi výhodnou cenu a pro žalovanou a jejího manžela za velmi nevýhodnou cenu (v podstatě se zohledněním skutečně vyplacené částky za kupní cenu odpovídající zhruba polovině hodnoty nemovitých věcí). Ze strany žalobce šlo o promyšlené jednání, což dokládá i to, že stejný modus operandi zvolil i ve vztahu k jiným osobám, a vždy jím získal na jejich úkor značný majetkový prospěch neodpovídající finančním částkám, které za získané nemovité věci dotčeným osobám poskytl.
19. Ustanovení § 457 obč. zák. upravuje kromě způsobu i rozsah povinnosti účastníků neplatné nebo zrušené smlouvy k vrácení vzájemného plnění a uplatní se v případě, že na základě oboustranně zavazující smlouvy si obě strany plnily. Typicky oboustranně zavazující smlouvou je smlouva kupní, kdy práva a povinnosti obou účastníků smlouvy jsou vzájemně podmíněná, a rovněž tak jsou vzájemně podmíněné jejich nároky na vrácení už přijatých plnění, je-li jejich smlouva neplatná nebo byla-li zrušena. Obě smluvní strany jsou zároveň povinným i oprávněným z právního vztahu bezdůvodného obohacení získaného plněním podle neplatné či zrušené smlouvy. Jde o jejich synallagmatická práva ve smyslu § 560 obč. zák., podle něž mají-li si ze smlouvy plnit účastníci navzájem, může se domáhat splnění závazku jen ten, kdo sám splnil svůj závazek dříve anebo je připraven jej splnit. Rozdíl oproti § 457 obč. zák. je v tom, že jde-li o vrácení plnění z neplatné nebo zrušené smlouvy, není synallagmatický vztah založen smlouvou, jako je tomu v § 560 obč. zák., ale vyplývá přímo ze zákona. V případě koupě nemovité věci jsou vzájemnými a navzájem podmíněnými plněními ze strany prodávajícího převod vlastnictví a ze strany kupujícího zaplacení kupní ceny. Zaplacení kupní ceny je protiváhou vlastnictví k převáděné věci. Je-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena a kupující tedy není vlastníkem věci, ačkoliv zaplatil kupní cenu, prodávající je povinen kupní cenu mu vrátit; vrácení kupní ceny je na druhé straně vyváženo tím, že vlastnictví k předmětu převodu zůstává prodávajícímu (srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2012, sp. zn. 33 Cdo 191/2011.). Ustanovení § 107 odst. 3 obč. zák. míří pouze na ty případy synallagmatických závazků, kdy na jedné straně stojí právo, které se promlčuje, a na druhé straně právo nepromlčitelné, tedy případy, kdy proti sobě stojí právo na vydání peněžitého plnění vůči vlastnickému právu, tedy jedinému majetkovému právu, které se podle obč. zák. nepromlčuje (s výjimkou práv z vkladů na vkladních

knížkách po dobu trvání vkladového vztahu - § 100 odst. 3 obč. zák.; srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 32 Odo 885/2003). Mělo-li dojít k zaplacení kupní ceny na základě ujednání v kupní smlouvě, mohla být kupní cena zaplácena jen v případě platnosti takového ujednání, nikoliv např. transformací (neuhrazením) půjčky uzavřené mezi účastníky kupní smlouvy. Je-li kupní smlouva jako celek neplatná, je neplatné i v ní obsažené ujednání o transformaci nesplacené půjčky na kupní cenu; platební ujednání je totiž integrální, od ostatního obsahu neoddělitelnou, součástí kupní smlouvy (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2003, sp. zn. 33 Odo 1009/2002).

20. Protože k zaplacení kupní ceny nedošlo předáním peněz, případně jejich převodem na bankovní účet žalované a jejího manžela, nýbrž - v souladu s ujednáním v kupní smlouvě (i smlouvě o půjčce) - měla být kupní cena uhrazena zápočtem nesplacené půjčky na kupní cenu, je nezbytné předběžně vyřešit, zda ujednání kupní smlouvy (i smlouvy o půjčce) o tom, že kupní cena bude vyrovnána zápočtem nezaplacené půjčky, ve které byla žalovaná jako prodávající dlužníkem žalobce jako kupujícího, vyvolalo jím předvídané právní následky. Mělo-li dojít k zaplacení kupní ceny na základě ujednání v kupní smlouvě (i ve smlouvě o půjčce), mohla být kupní cena zaplácena jen v případě platnosti takového ujednání. Je-li kupní smlouva (i smlouva o půjčce) jako celek neplatná, je neplatné i v ní obsažené ujednání o zápočtu nesplacené půjčky na kupní cenu. Protože ujednání o způsobu úhrady kupní ceny nemá - a s ohledem na absolutní neplatnost kupní smlouvy (i smlouvy o půjčce) od počátku nemělo - žádné právní důsledky, k zaplacení kupní ceny ze strany žalobce nedošlo. Nebyla-li kupní cena zaplácena, nezískala žalovaná na úkor žalobce z neplatné kupní smlouvy žádné plnění a nemohla jí proto vzniknout povinnost je vracet. Navíc vrácení plnění z neplatné kupní smlouvy není předmětem tohoto řízení.
21. Plnění, které žalobce žalované a jejímu manželovi poskytl podle smlouvy o půjčce, zůstalo půjčkou a z tohoto titulu se jej žalobce po žalované v tomto řízení domáhá. Jelikož byla smlouva o půjčce neplatná, plnění podle ní bylo bezdůvodným obohacením podle § 451 odst. 2 obč. zák., které je žalovaná podle § 451 odst. 1 obč. zák. a § 457 obč. zák. povinna žalobci vydat. Smlouva o půjčce však není synallagmatickým závazkem, a proto na promlčení nedopadá § 107 odst. 3 obč. zák.
22. Promlčení žalobcem poskytnuté částky bezdůvodného obohacení ve výši 512 000 Kč z titulu neplatné smlouvy o půjčce ze dne 7. 6. 2010 je tak třeba posuzovat podle § 107 odst. 1, odst. 2 obč. zák. V uvedeném zákonném ustanovení je stanovena pro vydání plnění z bezdůvodného obohacení subjektivní promlčecí doba dvouletá (§ 107 odst. 1 obč. zák.) a objektivní promlčecí doba tříletá, v případě úmyslného bezdůvodného obohacení objektivní promlčecí doba desetiletá (§ 107 odst. 2 obč. zák.). Subjektivní promlčecí doba začíná běžet od momentu, kdy se oprávněný dozvěděl takové okolnosti, které byly relevantní pro uplatnění jeho práva u soudu, tedy musí jít o takové okolnosti, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit. V případě plnění z neplatné smlouvy je rozhodující moment, kdy oprávněný zjistí takové okolnosti, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná (například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. 28 Cdo 1840/2008). Podle názoru odvolacího soudu si musel být žalobce vědom neplatnosti smlouvy o půjčce již při jejím uzavírání dne 7. 6. 2010, neboť již v té době mu muselo být zřejmé, a to nejen s ohledem na tento konkrétní případ, ale i v kontextu ostatních jeho obdobných jednáních ve vztahu k jiným osobám (za která byl rovněž odsouzen, stejně jako za jednání ve vztahu k žalované a jejímu manželovi), že celý postup ve vztahu k žalované a jejímu manželovi (uzavření smlouvy o půjčce, uzavření zástavní smlouvy, uzavření kupní smlouvy a jejich vzájemná provázanost) směřuje jedině k tomu, aby získal do svého vlastnictví nemovité věci žalované a jejího manžela za výrazně nižší hodnotu, než jakou měly, ač jejich úmyslem, jak dovodil i trestní soud v odsuzujícím rozsudku žalobce, nebylo nemovité věci v obci [REDAKCE], k.ú. [REDAKCE], které užívali k bydlení, prodat. Žalobci tak muselo být zřejmé, že se dopouští

nejen jednání odporujícího dobrým mravům, ale i jednání odporujícímu zákonu podle § 39 obč. zák., za něž byl odsouzen. Dne 7. 6. 2010 a dne 22. 6. 2010, kdy podle smlouvy o půjčce byly poskytnuty peníze žalované a jejímu manželovi, tedy začala běžet dvouletá subjektivní promlčecí doba. Pokud jde o objektivní promlčecí dobu, ta začala běžet ode dne, kdy došlo k poskytnutí částky 512 000 Kč žalované a jejímu manželovi, to je dne 7. 6. 2010 (ohledně částky 30 000 Kč) a dne 22. 6. 2010 (ohledně částky 482 000 Kč). Vzhledem k tomu, že se žalovaná a její manžel neobohatili na úkor žalobce úmyslně (ostatně to žalobce ani netvrdil a nic takového z obsahu spisu nevyplývá), neběžela v projednávané věci desetiletá promlčecí objektivní doba. Obě promlčecí doby začaly běžet současně a uplynuly ohledně částky 30 000 Kč subjektivní dne 7. 6. 2012, objektivní dne 7. 6. 2013 a ohledně částky 482 000 Kč subjektivní dne 22. 6. 2012 a objektivní dne 22. 6. 2013. Jestliže žaloba byla podána dne 5. 9. 2013, byla podána po uplynutí obou promlčecích dob, a protože žalovaná uplatnila námitku promlčení, nemůže být žalovaná částka žalobci přisouzena.

23. Namítal-li v průběhu řízení žalobce, že žalovaná a za svého života i její manžel nemovité věci v k.ú. [REDAKCE] [REDAKCE] užívali, ač je žalobci prodali kupní smlouvou ze dne 7. 6. 2010, nelze přehlédnout, že kupní smlouva byla shledána absolutně neplatnou podle § 39 obč. zák., a tudíž na jejím základě žalobce nikdy nenabyl vlastnické právo k prodaným nemovitým věcem a žalovaná a její manžel tak užívali nemovité věci jako vlastníci. V tom, že užívali nemovité věci, nelze proto spatřovat nemravné jednání.
24. Odvolací soud z uvedených důvodů rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku I. podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil tak, že žalobu zamítl.
25. Za použití § 224 odst. 1, odst. 2 o. s. ř. podle § 142 odst. 1 a § 146 odst. 2 věta první o. s. ř. a § 151 odst. 1 o. s. ř. rozhodoval odvolací soud nově o nákladech řízení před soudem prvního stupně. Jejich náhrada byla přiznána v řízení úspěšně žalované. Tyto náklady po zaokrouhlení ve výši 85 657 Kč činí náklady za zastoupení advokátem ve výši 85 357 Kč a náklady nezastoupené žalované a jejího manžela za odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu ve výši 300 Kč za použití § 151 odst. 3 o. s. ř. podle § 1 odst. 1, odst. 3 písm. a), § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. Náklady za zastoupení advokátem činí, vycházejí z punktu 700 000 Kč, při zastoupení ustanoveným zástupcem a společném zastoupení dvou osob, odměna za 3 úkony právní služby za každou z těchto osob (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření ve věci ze dne 11. 2. 2014 a 7. 3. 2014) po 4 000 Kč, 50% odměna za každou ze zastoupených osob za 5 úkonů právní služby (jiný soudní rok dne 25. 6. 2014 - nebylo zahájeno jednání, vyjádření k odvolání žalobce proti procesnímu usnesení o přerušení řízení ze dne 9. 9. 2014, jiný soudní rok dne 18. 3. 2015 - nebylo zahájeno jednání, návrh ze dne 16. 12. 2015 na přerušení řízení, vyjádření nikoliv ve věci samé ze dne 12. 5. 2016 ke stížnosti podané žalobcem na zástupce žalované k České advokátní komoře a k vyjádření žalobce v otázce přerušení řízení) po 2 000 Kč, odměna za 3 úkony právní služby (vyjádření ve věci samé ze dne 10. 12. 2020, účast u jednání dne 23. 3. 2021, které přesáhlo 2 hodiny) po 5 000 Kč, když po úmrtí manžela žalované zastupoval ustanovený zástupce jen žalovanou. To vše podle § 7 bod 6, § 11 odst. 1 písm. b), d), g), odst. 2 písm. c), odst. 3, § 12 odst. 4 a § 12a advokátního tarifu. Dále náhrada hotových výloh za uvedené úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhrada za ztrátu času za cestu ke třem jednáním soudu prvního stupně ze sídla advokáta a zpět za 24 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu a náhrada cestovného ve výši 5 843,15472 Kč za cestu ke třem jednáním soudu prvního stupně podle § 189 zákona č. 262/2006 Sb. a vyhlášek č. 589/2020 Sb., č. 328/2014 Sb., č. 472/2013 Sb., při ujetí ke každému jednání tam a zpět 312 km, průměrné spotřebě pohonné hmoty 7,9 l/100 km za jízdu k jednání v roce 2014 a v roce 2015 a 4,53 l/1 km v roce 2021, paušální náhradě 3,70 Kč/1 km v roce 2014 a v roce 2015 a 4,40 Kč/1 km v roce 2021 a ceně pohonné hmoty 36 Kč/1 l v roce 2014, 36,10 Kč/1 l v roce

2015 a 27,20 Kč/1 l v roce 2021. Dále náhrada za 21% DPH z uvedených částek podle § 14a advokátního tarifu a § 137 o. s. ř., neboť zástupce žalované je registrovaným plátcem uvedené daně, ve výši 14 814,06249 Kč.

26. V odvolacím řízení byla úspěšná žalovaná, které za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. podle § 142 odst. 1 o. s. ř. náleží plná náhrada účelně vynaložených nákladů řízení po zaokrouhlení ve výši 17 140 Kč. Jími jsou náklady za zastoupení advokátem, a to odměna za 2 úkony právní služby (odvolání, účast u odvolacího jednání dne 1. 7. 2021) po 5 000 Kč, vycházejí z punktu 512 000 Kč a z toho, že žalovaná je zastoupena ustanoveným zástupcem, 2 náhrady hotových výloh za uvedené úkony právní služby po 300 Kč, vše podle § 7 bod 6, § 11 odst. 1 písm. g), k), § 12a a § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhrada za ztrátu času za cestu k odvolacímu jednání a zpět ze sídla advokáta za 12 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, náhrada cestovného za cestu k odvolacímu jednání a zpět ve výši 2 365,5072 Kč při ujetí celkem 420 km, paušální náhradě 4,40 Kč za 1 km, ceně pohonné hmoty 27,20 Kč/1 l a průměrné spotřebě pohonné hmoty 4,53 l/100 km podle § 189 zákona č. 262/2006 Sb. a vyhlášky č. 589/2020 Sb., a náhrada za 21% DPH z uvedených částek ve výši 2 974,756512 Kč podle § 137 odst. 1 o. s. ř. a § 14a advokátního tarifu, neboť zástupce žalované je registrovaným plátcem uvedené daně. Odvolací soud nepřiznal žalované odměnu, náhradu hotové výlohy a náhradu za DPH za doplnění odvolání pro neúčelnost, neboť odvolání mělo mít všechny náležitosti, a s ohledem na skutečnost, že se k němu v mezidobí nevyjádřil žalobce, nebyl žádný důvod pro to, aby bylo dodatečně doplňováno.
27. S ohledem na početní chybu a zřejmou nesprávnost opravil odvolací soud za použití § 164 o. s. ř. výrok II. rozsudku, pokud jde o výši nákladů řízení přiznaných žalované před soudem prvního stupně, a pokud jde o platební místo žalované přisouzených nákladů řízení, které je k rukám České republiky, neboť žalované byl státem ustanoven zástupce podle § 30 o. s. ř..
28. Lhůtu k plnění stanovil odvolací soud podle § 160 odst. 1 o. s. ř., platební místo podle § 149 odst. 2 o. s. ř., neboť zástupce žalované jí byl ustanoven soudem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu pro v Kutné Hoře za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř.

Dovolání nelze podat jen proti výrokům o nákladech řízení.

Praha 1. července 2021

JUDr. Martina Štolbová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Šulcová